

Program Aktywności Lokalnej „Rybitwy”

Planowany obszar działania wraz z diagnozą problemów

Rybitwy położone są w odległości około 7 km od centrum Krakowa, na terenie prawobrzeżnego starorzecza Wisły w obrębie XIII Dzielnicy Krakowa. Obszar łączy funkcje handlową i produkcyjną oraz dodatkowo znaczna jego część przeznaczona jest pod uprawę rolną. Na jego terenie działają targowiska oraz punkty hurtowniczo-magazynowe.

Osiedle poprzez położenie nad Wisłą ma duży potencjał dotyczący aktywnego spędzania wolnego czasu przez mieszkańców. Wzdłuż północnej granicy terenu ciągną się wały wiślane, które stanowią potencjalne miejsce spacerowe. W ich północno-zachodniej części znajduje się *mtb cross park* - krótka trasa dla rowerzystów crossowych oraz opuszczony od ponad 20 lat Fort 50a Lasówka, który był jednym z elementów Twierdzy Kraków.

Infrastruktura osiedla obejmuje: Szkołę Podstawową nr 65 (ul. Golikówka), przy której funkcjonuje oddział przedszkolny dla dzieci w wieku od 3 do 5 lat, Klub Kultury zarządzany przez Dom Kultury Podgórze (ul. Rybitwy), gdzie mieszkańcy mogą uczestniczyć w kołach zainteresowań, zespołach oraz kursach, klub piłkarski TS Rybitwy. Teren osiedla objęty jest komunikacją miejską autobusową: linia 158 z Powstańców Wielkopolskich oraz linia 221 z Małego Płaszowa do Niepołomic.

Na osiedlu Rybitwy zameldowane na pobyt stały są 1372 osoby (źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK). Ponad 56% mieszkańców jest w wieku pomiędzy 25 a 60 rokiem życia (z czego 15% stanowią osoby 50+). W strukturze społeczności jest 12% dzieci, 12% młodzieży, a osoby w wieku powyżej 60 roku życia stanowią ponad 19% populacji mieszkańców. Społeczność ma zbliżony rozkład płci w poszczególnych przedziałach wiekowych. Największa różnica widoczna jest w grupie wiekowej powyżej 60 roku życia: kobiety stanowią 58% (dane UMK). 19% mieszkańców osiedla otrzymujących wsparcie ze strony Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (dane własne MOPS – baza POMOST).

W centrum osiedla, nieco na uboczu terenów mieszkalnych, usytuowane są budynki socjalne, w których mieszka 31 osób (dane ZBK) w wysoce uciążliwych warunkach (brak wody - dowożona beczkowozami 3 razy w tygodniu, brak kanalizacji - zewnętrzne toalety na nieutwardzonym terenie, lokale z piecami węglowymi, brak miejsc na składowanie opału). Do budynków prowadzi droga gruntowa, która w czasie deszczu namaka, staje się błotnista i utrudnia dojście. Teren wokół jest zaśmiecony, co jest jednym z istotniejszych problemów na osiedlu.

Opis grupy docelowej i planowane działania

Grupę docelową stanowi społeczność zamieszkująca część osiedla Rybitwy (rejon ulic: Rybitwy, Kawowa, Strażacka, Golikówka, Albatrosów, Kormoranów, Jeżów, Przy Cegielni, Agawy, Szparagowa, Skromna), ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców budynków socjalnych przy ul. Rybitwy 69b. W 2013 roku blisko 6% mieszkańców Rybitwy zostało objętych wsparciem ze strony MOPS, w tym 68% mieszkańców budynków socjalnych. Dla porównania w 2013 roku objętych pomocą ośrodka było ok. 3,5% ogółu krakowian, a na obszarze Filii nr 3 MOPS (dzielnice IX, X, XIII) ok. 5% ludności.

Lokatorzy budynków socjalnych, z których jedynie połowa posiada zameldowanie na pobyt stały, doświadczają ubóstwa, problemów zdrowotnych, niepełnosprawności. Dołączają się do nich warunki lokalowe (brak bieżącej wody, zdegradowana technicznie instalacja i wyposażenie mieszkań). Brak umiejętności korzystania z zasobów instytucji oraz ograniczony dostęp do powszechnych dóbr i usług nie pozwala na przezwycięzenie występujących trudności, co generuje z czasem patologie społeczne w środowisku. Powyższe uwarunkowania przyczyniają się do izolowania tej grupy mieszkańców przez pozostałych członków społeczności osiedla. Tym samym istnieje potrzeba podjęcia działań wspierających integrację społeczności, a w szczególności mieszkańców budynków socjalnych przy ul. Rybitwy 69b. Przygotowany Program Aktywności Lokalnej (zwany dalej „Programem”) ma za zadanie wzbudzić motywację mieszkańców dzielnicy do działań prospołecznych, zintegrować grupy zagrożonych społecznie mieszkańców z pozostałymi członkami społeczności tak, aby uruchomić wewnętrzne zasoby społeczności do rozwiązywania wspólnych problemów.

Celem głównym Programu jest wzrost integracji lokatorów budynków socjalnych os. Rybitwy i pozostałych mieszkańców osiedla.

Cele szczegółowe:

1. Rozwój pomocy sąsiedzkiej i wolontariatu.
2. Wzrost motywacji mieszkańców do działania na rzecz własnej społeczności i podejmowania wspólnych inicjatyw.
3. Poszerzenie dostępu mieszkańców do informacji oraz usług lokalnych instytucji.

W ramach działań Programu zaplanowano:

1. Organizację usług wspierających animację lokalną.
2. Organizację wolontariatu.
3. Organizację treningów kompetencji i umiejętności społecznych.
4. Organizację poradnictwa specjalistycznego.
5. Organizację poradnictwa i wsparcia indywidualnego oraz grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych, w tym doradztwa zawodowego.

Rezultaty:

1. Rezultaty twarde:

- 1) 150 mieszkańców osiedla otrzymuje informację o działaniach Programu.
- 2) 30 uczestników bierze udział w Programie.
- 3) 5 uczestników angażuje się w rozwiązywanie problemów lokalnej społeczności.
- 4) 6 mieszkańców budynków socjalnych podejmuje działania prowadzące do rozwiązania spraw osobistych (problemu zadłużenia, eksmisji, braku kompetencji opiekuńczo-wychowawczych).
- 5) Funkcjonuje portal internetowy o tematyce prospołecznej współtworzony przez uczestników Programu.

2. Rezultaty miękkie:

- 1) 15% uczestników Programu deklaruje wzrost motywacji do podejmowania działań na rzecz innych członków społeczności.
- 2) 25% uczestników Programu dostrzega znaczenie pracy na rzecz innych, w tym lokalnego wolontariatu.
- 3) 10% uczestników podejmuje działania w celu zmiany swoich postaw, nawyków zachowania na zgodne z zasadami współżycia społecznego.

Planowany czas i ramowy harmonogram realizacji Programu:

01.2014 r. - 06.2014 r. – pogłębienie diagnozy środowiska.

01.2014 r. - 06.2015 r. – rekrutacja beneficjentów.

01.2014 r. - 06.2015 r. – praca z mieszkańcami.

06.2015 r. - zakończenie Programu w projekcie „Pora na aktywność”.

Źródła finansowania

Program został ujęty w budżecie projektu systemowego „Pora na aktywność”. Działania będą współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Podział odpowiedzialności za realizację Programu

Za organizację i realizację Programu odpowiada animator lokalny bezpośrednio przed Kierownikiem Filii nr 3 MOPS. Zadania Programu realizowane będą poprzez Instrumenty Aktywnej Integracji przez specjalistów tj.: psychologów, pracowników socjalnych, doradcę zawodowego, animatorów lokalnych. Reguły i procedury komunikowania się oraz zasady obiegu i archiwizowania dokumentów będą zgodne z regulaminem organizacyjnym MOPS. Animatorzy lokalni współpracować będą ze specjalistami oraz pracownikami socjalnymi MOPS, którzy zajmują się bezpośrednio sprawami świadczeń z pomocy społecznej oraz prowadzeniem pracy socjalnej dla mieszkańców obszaru objętego oddziaływaniami Programu.